

Olje- og energidepartementet
Pb 8148 Dep
0033 Oslo

E-CO Energi as
Postboks 2481 Solli
0202 Oslo
per-arne.torbjørnsdal@e-co.no
Telefon: 24 11 69 20
Telefaks: 24 11 69 01
Org. nr.: NO 976 894 871 MVA

www.e-co.no

Att.:

Side: 1 av 3

Dato: 19.04.2004

Vår ref.:

Høringsuttalelse – endring av industrikonsesjonslovens og vassdragsreguleringslovens bestemmelser om konsesjonskraftprisen

Det vises til Olje- og energidepartementets høringsbrev av 17. februar 2004 (OED 04/309) om endring av industrikonsesjonslovens og vassdragsreguleringslovens bestemmelser om konsesjonskraftprisen.

E-CO Energi vil hevde at en lovendring som foreslått vil undergrave helt nødvendige investeringer i kraftnæringen. Forslaget bør derfor trekkes eller underlegges en grundig behandling av et eget utvalg som kan finne fram til en alternativ og balansert løsning.

Bakgrunn

Etter initiativ fra Stortinget ønsker Olje- og energidepartementet en endring av industrikonsesjonslovens og vassdragsreguleringslovens bestemmelser om konsesjonskraftprisen.

Stortinget ba ved Stortingsvedtak nr. 161 av 12. desember 2002 Regjeringen "... endre regelverket slik at overskuddsskatt ikke blir tatt med i beregningsgrunnlaget. Endringen gjøres om mulig gjeldende fra og med 1. januar 2003."

Etter en kort høringsrunde gjorde departementet en slik ny ordning gjeldende ved brev av 7. april og ny pris fastsatt ved brev av 10. april 2003. 23. desember 2003 gikk Norsk Hydro ASA til søksmål mot staten v/ Olje- og energidepartementet. Selskapet mente departementet ikke hadde myndighet til å gjøre en slik endring uten en formell lovendringsprosess. Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at E-CO Energis datterselskap E-CO Vannkraft deltar i søksmålet som hjelpeintervenient til støtte for Norsk Hydro.

Olje- og energidepartementet er ikke enig i Norsk Hydros påstand, men har nå fremmet et lovendringsforslag fordi den rettslige prosessen kan ta lang tid og således utgjøre en usikkerhet for berørte parter. Lovforslaget innebærer ingen innholdsmessig endring.

Nødvendige investeringer i norsk vannkraft undergraves

Norge har et unikt utgangspunkt som kraftnasjon, med store naturressurser for produksjon av ren kraft. Likevel har Norge i dag et kraftunderskudd i normalår, en situasjon som forverres i tørrår som vi har sett i det siste. Dette medfører høyere priser for kundene og økt avhengighet av blant annet forurensende kullbasert kraft.

Norge har et klart potensial for å bøte på denne situasjonen. Gjennom oppgradering og modernisering av eksisterende vannkraftverk er det mulig å øke produksjonen med omkring 10 prosent. I tillegg er det et politisk spørsmål i hvilken grad man vil åpne for ny kraftutbygging.

Forutsetningen for at kraftnæringen skal kunne gjennomføre et slikt nødvendig løft er at den har rammebetingelser og finansiell evne som gjør investeringene lønnsomme. Dessverre ser vi at begge deler undergraves.

Norsk kraftnæring har et særskilt høyt skattetrykk sammenliknet med våre naboland. For E-CO var skattebelastningen på overskuddet i 2003 hele 83 prosent. Utbyttene i kraftnæringen er også ofte høye. I 2002 utgjorde utbyttet til eierne i kraftselskapene 77 prosent av årsoverskuddet. Siden eierne i stor grad er det offentlige går utbyttet oftere til finansiering av offentlige tjenester enn til nye investeringer i kraftnæringen. Den årlige avkastningen på realkapitalen for kraftselskaper var på under 5 prosent i perioden 1990-2000, mot 11 prosent for industrien.¹

Lovendringen vil ytterligere svekke kraftselskapenes mulighet for investeringer i økt kraftproduksjon

En endring av fastsettelsen av konsesjonskraftprisen "slik at overskuddsskatt ikke blir tatt med i beregningsgrunnlaget" vil ytterligere svekke kraftnæringens finansielle muskler, og mulighet til å gjennomføre nødvendige investeringer i økt kraftproduksjon.

Ifølge Olje- og energidepartements eget høringsnotat vil endringen "øke verdien for kommuner og fylkeskommuner med mellom 200 og 500 millioner kroner årlig". Bakgrunnen er at konsesjonskraftprisen vil bli redusert. Dermed medfører denne "verdiøkningen" en tilsvarende inntektsreduksjon for kraftselskapene som får sine overskudd satt ytterligere under press.

Departementet skriver at effekten antas å "øke med høyere kraftpris, siden økt kraftpris gir høyere inntekts- og grunnrenteskatt for kraftprodusentene".

Endringen vil dermed forsterke et system der kraftselskapene presses uforholdsmessig høyt i perioder med høye kraftpriser fordi skatten i dag beregnes på grunnlag av spotprisen og ikke de reelle inntekter. Høye kraftpriser betyr ikke nødvendigvis høye overskudd.

Kraftnæringen har behov for rammebetingelser som styrker selskapenes muligheter for å gjøre nødvendige investeringer i ny og gammel kraft. Dette endringsforslaget går derfor i feil retning.

¹ Tall om utbytte og realkapital er hentet fra rapporten "Norge som energinasjon: Kapital og eierskap – høsting eller vekst og utvikling", utgitt av Energibedriftenes landsforening, januar 2004

Lovendringsforslaget bør trekkes eller underlegges grundigere behandling

E-CO er tilfreds med at Olje- og energidepartementet har igangsatt en lovprosess, fremfor det vi mener var et forhastet vedtak i første omgang. Gjennom en lovendringsprosess gis det nødvendig rom og tid for innspill og bearbeiding.

Likevel mener E-CO primært at departementets lovendringsforslag bør trekkes. Endringen vil undergrave kraftselskapenes inntjening og muligheter for å gjennomføre helt nødvendige investeringer i norsk kraftnæring. Konsekvensen vil bli mindre kraft, lavere priser for konsesjonskraftkundene og høyere priser for vanlige kunder. Vi kan ikke se at dette er en samfunnsøkonomisk god løsning.

Alternativt mener vi at forslaget kan underlegges behandling i et utvalg som ser på de samlede konsesjonsbaserte ordninger for å finne fram til en helhetlig, balansert og fremtidsrettet løsning. Vi forutsetter at alle berørte parter representeres i et slikt utvalg.

Konklusjon

Lovendringsforslaget vil undergrave nødvendige investeringer i økt kraftproduksjon. Forslaget bør derfor trekkes eller underlegges behandling av et utvalg som ser på helheten i de norske konsesjonsordningene.

Med vennlig hilsen
E-CO Energi as

Hans Erik Horn
Administrerende direktør